

PLAN MOT KRÄNKANDE BEHANDLING

Alla barn och elever ska känna sig trygga och bemötas och behandlas med respekt.

Enhet:

Lindåsskolan F-6 och Fritidshem

Lsåret:

2021-2022

Innehåll

Plan mot diskriminering och kränkande behandling.....	3
Syfte.....	3
Bakgrund	3
Kartlägg, analysera, åtgärda och följ upp efter följande modell	4
Uppföljning och utvärdering	5
Främjande arbete	6
Kartlägg och undersök risker för kränkningar.....	7
Analys av orsakerna till riskerna	8
Upprätta åtgärder	9
Så här gör vi planen känd	9
Vad gör vi om något händer?	10
Anmälningsskyldighet	10
Arbetsgång vid kränkande behandling	10
Rutin för hur vårdnadshavare/barn/elev går tillväga för att rapportera när ett barn/elev upplever eller får kännedom om kränkande behandling.....	11
Synpunkter och klagomål	11
Definitioner	12
Diskriminering.....	12
Diskrimineringslagen 1 kap 4§	12
Diskrimineringslagen 1 kap 5§	13
Källor	13

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Syfte

Syftet med planen är att förebygga och förhindra att kränkande behandling uppstår bland barn eller vuxna på förskola/skola och övrig verksamhet.

Uppdraget att motverka kränkande behandling är en del av det demokratiska uppdraget. Detta hänger i sin tur samman med hela skolans verksamhet. Arbetet mot kränkande behandling bör ses i ett vidare sammanhang och skall omfatta alla påskolan, d v s ungdomar och vuxna som är delaktiga i skolans verksamhet, vilket också omfattar föräldrar/vårdnadshavare.

Kränkande behandling handlar om såväl individen som den miljö som hon eller han befinner sig i. Orsaker till att kränkningar uppkommer kan sällan enbart kopplas till individen eller miljön. Det handlar istället om samspelet mellan individ och miljö. Allt det vi utsätts för i vår arbetsmiljö påverkar hur vi mår och hur vi uppträder mot varandra. Vi är varandras arbetsmiljö.

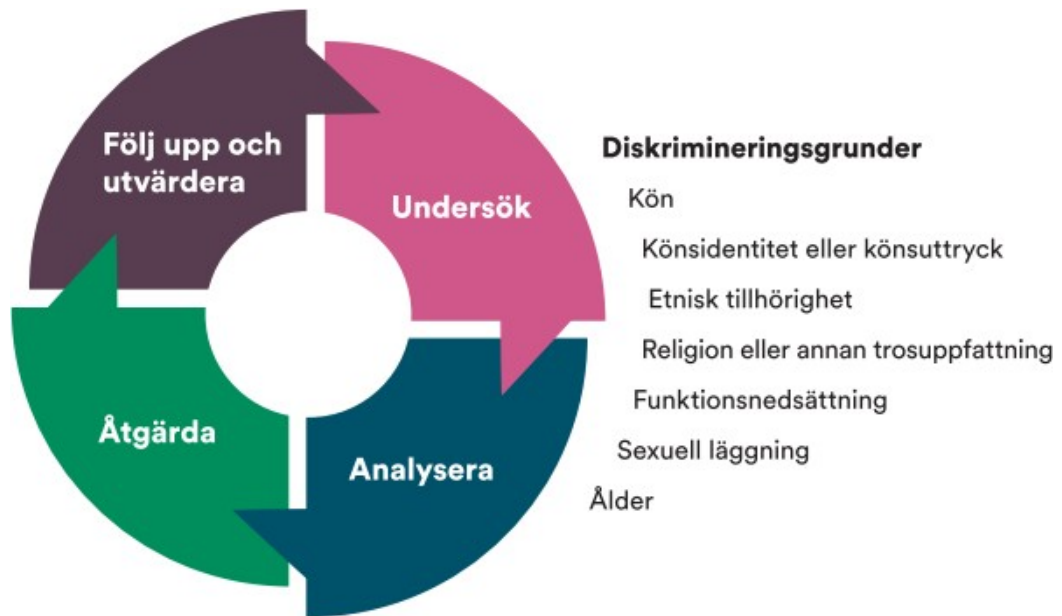
Bakgrund

Diskrimineringslagen (2008:567) syftar till att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Diskrimineringsombudsmannen utövar tillsyn över lagen.

Den 1 januari 2020 blev barnkonventionen lag i Sverige. Artikel två i konventionen redogör för alla barns lika värde. Alla barn har samma rättigheter och ingen får diskrimineras.

I skollagen (2010:800) 6 kap regleras skolans ansvar att motverka kränkande behandling av barn och elever genom ett målinriktat arbete. Huvudmannen ska se till att det vidtas åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling. Varje år ska en plan upprättas med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som man avser att påbörja under det kommande året.

Kartlägg, analysera, åtgärda och följ upp efter följande modell

Uppföljning och utvärdering

Under förra läsåret gjorde alla elever en kartläggning genom att gå trygghetsvandring. Eleverna och personalen fick syn på vilka platser och situationer man kan känna sig otrygg i. Trygghetsvandringar lämnades dokumenterade till rektor som sammanställde dem innan 7 september. Rektor och lärare har analyserat de kränkningar och den mobbning som förekommit och diskuterar hur arbetet fungerat. Efter utredningar visade det sig att flera av dem var konflikter i en lek eller vid fotbollsplanen där båda parter hade varit delaktiga. Vid flera händelser har vi ofta sett att samma elever var inblandade och skolans lärare och rektor har sett ett mönster som vi följer upp. Det har funnits händelser där elever använt sexistiska och rasistiska ord mot andra elever. Lärare och resurspersonal planerade för hur de skulle placera sig på skolgården på rasten och vad de behövde ha koll på. Det fanns ett rastschema. När raster fungerade bra och alla elever hade aktiviteter att göra så blev det också färre konflikter och det fungerade bättre med skolarbetet efter rasten. Inne i skolan planerades för att undvika köbildning till t.ex maten, det fanns bestämda platser i matsalen och det var bestämt vilka vuxna som skulle ansvara i omklädningsrummen. Värdegrundsteman har genomförts i flera klasser. Det syntes att flera elever blev stärkta efter det. I enkäter såg vi att tryggheten varit hög. Skolan har informerat och samverkat med elevhälsa och vårdnadshavare kring elever som ofta finns i konfliktsituationer. Situationer kring dessa elever har följts upp. Vi ser att när det arbetats skyndsamt med ärenden och man har haft en god samverkan med elever och vårdnadshavare, har det fungerat bättre. Det fanns under året några tillfällen när det inte var samsyn mellan skolans lärare, vårdnadshavare och elever kring att medverka vid konflikter för att reda ut dem. Det bidrog till att dessa händelser inte blev utredda med alla elever som var inblandade. Det finns fortsatt oro kring några elever som har svårigheter kring att samspela socialt och kring att hantera sitt impulsiva och ibland våldsamma beteende. Insatser som varit förebyggande har fungerat bra, men det behövs göras mer för att fler elever ska känna sig trygga. Åldersövergripande insatser genomfördes inte under året på grund av covid-19 pandemin. Skolans pedagoger upplever att det under våren fanns fler elever än tidigare som använder fula ord mot andra och som är utåtagerande mot elever och personal. Händelser som sker på kvällar och helger via nätet har ibland inte blivit utredda hemma, utan har utretts i skolan med vårdnadshavares kännedom. Resultat av trygghetsvandringar, enkätsvar och sammanställningar av de inrapporterade händelserna utgjorde grund för den nya planen. Arbetsgången och planen gjordes känd för elever, personal och föräldrar. Det gavs möjlighet att diskutera planen och ha synpunkter på apt, elevråd, föräldramöte och föräldrarådsmöte. Planen var klar till den 15 oktober.

Följ upp och utvärdera **förra verksamhetsårets** insatser och åtgärder

Främjande arbete

Så här arbetar vi för att barn och elever ska känna sig trygga och utvecklas i verksamheten.

- Elever har varit delaktiga kring arbetsmiljö och trygghets frågor genom att de på klassråd och elevråd får diskutera studiero i klassrummet, skolans ordningsregler, arbetsgång i plan mot kränkande behandling, konsekvenser, raster, otrygga platser, stöd vid konflikter samt skyddsrondsfrågor.
- Skolan har planerat för att det ska finnas 3-4 vuxna ute på raster och fler aktiviteter att välja på.
- Svordomar och fula ord som används i lek, spel och mot andra människor är en ordningsregel som skolan ska arbeta med enligt konsekvenstrappan.
- Lärare har planerat in lära känna övningar särskilt i början på terminen. Övningar i att samarbeta görs sedan i alla ämnen och alla klassrum vid olika tider under läsåret.
- Värdegrunden genomsyrar alla ämnen hela tiden.
- Värdegrundsteman finns inlagt i schemat med jämna mellanrum.
- Eleverna är delaktiga i sitt eget lärande om konflikthantering.
- Elever tränar på att hälsa på andra elever och vuxna. Alla ska bli sedda.
- Eleverna ska veta att de ska prata med vuxna i skolan om vad de känner eller har sett, hört i konflikter.
- Eleverna har haft åldersövergripande aktiviteter vid skolans rörelse varje morgon och under en del raster. Skoljoggen ska genomföras för hela skolan.
- Förebilder ska bjudas in till skolan för att dels visa på läsningens betydelse men också socialt kring hur man ska vara.
- Äldre elever ska läsa för yngre elever. Teman eller aktiviteter ska planeras in under hösten.
- Eleverna ska ha kännedom om planen mot kränkande behandling. De ska veta vad som gäller samt att skolans personal hjälper dem att reda i konflikter för att de ska lära sig av dem.
- Social utveckling och stöd i lek och samspel arbetar all personal med, och det diskuteras med elever och föräldrar.
- Kränkningar och arbetet med dem dokumenteras i ett program som heter Draftit.

Kartlägg och undersök risker för kränkningar

Kartlägg **nuvarande situation** på förskolan/skolan.

För att få reda på om och i så fall var det finns diskriminering och kränkande behandling på förskola/skolan görs årligen en kartläggning kring detta.

Barn och elever, personal och föräldrar deltar på olika sätt och för att bidra med förslag på relevanta åtgärder i det förebyggande arbetet i verksamheten.

Vid trygghetsvandringar i september 2021 har följande framkommit.

Ute på skolgården:

- Vid fotbollsplanen och vid basketplanen händer det att det blir hårt spel, fula ord och en del som kommenterar hur man spelar. Det finns elever som tycker att de inte får några passningar, och det förekommer att någon eller några känner att de inte får vara med. En del säger att det finns elever från andra klasser som stör i fotbollen. Eleverna tycker det ska vara en vuxen med vid planen och det är inlagt på rastschemat.
- I skogen, kackerlackan bland stenarna, är det otryggt, det kan hända att någon är elak. Det finns de som retas, slåss och jagas i skogen. Det förekommer puttningar i klätterställningar och på stenar. Det kan också hända att någon halkar eller ramlar och slår sig. Det har också hänt att elever inte bryr sig om skolgårdens gräns utan går utanför den och hoppar eller går ut på Skutarydsvägen framför bilar. De har haft svårt att sluta med det även när vuxna har sagt till dem eller till och med ringt hem till vårdnadshavare för att de ska prata med dem.
- Vid kojorna upplevs det att vissa elever alltid ska bestämma. Bestämma när man är för många och vem som ska vara med och inte. Det finns elever som förstör kojor eller tar pinnar från andras kojor. En vuxen ska enligt rastschemat alltid röra sig vid kackerlackan och kojorna på rasterna.
- Vid gungorna: Linbanan, Fågelgungan och snurrungan finns det elever som ibland tränger sig i kön. Äldre elever puttar bort yngre elever som stått och väntat i kön. Någon bestämmer att man inte får åka fastän man stått i kö.

Inne i skolbyggnaden:

- De yngre eleverna på fritids tycker det är obehagligt när äldre elever står i entrén när de ska gå och äta mellanmål, sitter på räcket när de ska gå ut eller är utanför toaletterna när de är där. Det märks till höstterminen att det inte alls är lika många elever som hänger i entré och korridorer. De nya 6 orna upplever sig inte vara så stökiga som föregående års 6 or.
- Elever tycker det är obehagligt när det bankas på toalettdörrar. Det är särskilt när de äldre eleverna har slöjddag eller det finns elever vid entrén. Det finns också många elever som tycker låsen är krångliga och dörrar som kan vara svåra att få upp samt att det är obehagligt när det hörs många ljud utifrån.
- Utanför vissa klassrum är det obehagligt att gå förbi för där kan man utsättas för fula ord. När man ska gå till slöjd, musik eller mat kan det upplevas jobbigt. Flera elever säger att det kan bli jobbigt eller bråkigt när läraren måste gå iväg, eller det blir mer fritt i ett ämne så elever går runt och stökar.
- Det hörs svordomar och könsord både ute och inne vid olika tillfällen och det tas upp direkt och med den det gäller samt vårdnadshavare.
- Om kränkningar inte dokumenteras finns risker att uppföljningar missas så det är viktigt att alla dokumenterar dem.

Analys av orsakerna till riskerna

Analysera kartläggningen.

Analysen ligger till grund för prioriterade åtgärder under innevarande verksamhetsår. Analys av kartläggningen skall vara slutförd senast 15 oktober.

In och utflyttning har varit fortsatt stor i flera klasser vilket har bidragit till mer oro än tidigare. En del elever har flyttat många gånger. Eleverna känner inte varandra så bra. Det har inte genomförts så många aktiviteter över åldersgränserna som tidigare år under pandemin.

Skolans lokaler har inte räckt till när elevantalet har ökat. Det är trångt vid entréer och korridorer. Gungor och lekmaterial på skolgården upplevs inte längre räcka till.

Mellanstadieeleverna vill ha gungor på sin sida av skolgården.

Det finns elever som ofta blir utåtagerande, impulsiva och tar till våld vid motgång.

Det finns ofta orsaker kring utåtagerande beteende och fula ord som används men det kan ibland vara svårt att förutse vad som triggar igång det. Fula ord har ofta använts mot varandra. Skolans lärare måste arbeta tillsammans med eleverna för att motverka det. Tätt samarbete kring eleverna mellan personal i skolan, fritids, på raster och mellan lärare i olika ämnen är viktigt. Bristande språk och kommunikation mellan elever och svårigheter kring socialt samspel ligger ofta bakom konflikter. Träning av socialt samspel, lekar och spel där vuxna är med finns behov av.

Samverkan sker med vårdnadshavare, elevhälsa, rektor och ibland Bup, Ifo eller habilitering. Ibland av olika kvalitet.

Samsyn kring när samverkan bör ske med annan instans, bör vara tydlig och roller för insatser tydliggjorda. Då kan samverkan bli bra. Att dokumentation finns och att analys av den görs är mycket viktig.

Upprätta åtgärder

Utifrån kartläggning och analys: redovisa de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra diskriminering och kränkande behandling på er enhet.

- Alla som arbetar i skolan är tydliga förebilder i språk och bemötande.
- Tydliggöra ordningsregler för alla. Jobba för ett de följs.
- Tydliggöra plan mot kränkande behandling för alla. Jobba efter den.
- Gå igenom på föräldramöten att skolan förväntar sig att vårdnadshavare ska stödja sina barn i att de är delaktiga i att lära sig reda ut konflikter, våga ta ansvar för sin del och lära sig hur man på ett bra sätt kan reda ut eller hantera det som blivit fel. Att föräldrar förstår att vi vill ha trygga barn som vågar och kan ta ansvar.
- På raster, ute på skolgården händer en del konflikter och kränkningar. Enligt rastschemat finns 3-4 vuxna ute. En av pedagogerna placerar sig vid fotbollsplanen, en vid kackerlackan/stenarna i skogen, en öppnar förrådet och ser till att det finns material att leka med och en ambulerar på övriga platser.
- Svordomar och fula ord som används i lek, spel och mot andra blir det enligt ordningsreglerna konsekvenser av.
- Personal planerar att ha fler aktiviteter på skolgården. Årskurs 6 eleverna blir mer delaktiga i arbetet med att låna ut saker och aktiviteter.
- Positiva förebilder kring läsning och värdegrund ska bjudas in till skolan.
- Vid omklädningsrummen finns det alltid en vuxen i närheten. Det finns två idrottslärare. De duschrum som har en dörr lånas ut till de som vill.
- Matkö undviks då det ofta blir bråk där. I flera klasser har det visat sig positivt att man går in och sätter sig på sin plats och sen blir varje bord tillsagda att gå och ta mat.
- Bilder och sociala bildberättelser används för att öka förståelse i socialt samspel.
- Teman kring värdegrund arbetas med i samtliga klasser och i en del klasser vid fler tillfällen. Skolkurator eller socialpedagog ansvarar tillsammans med mentor.
- Tät samverkan sker med de elever som känner sig utsatta och de som utsätter, samt med vårdnadshavare, elevhälsa enligt planen.
- Uppföljningar av insatser görs vid elevhälsomöten och arbetsplatsträffar.

Så här gör vi planen känd

Hur säkerställer vi att barn och elever, vårdnadshavare och personal får kunskap och kännedom om den här planen?

- Förslag till plan mot kränkande behandling läggs ut på edwise och i skolans app mellan onsdagen den 6 oktober- onsdagen den 13 oktober för att alla ska kunna läsa den.
- Genomgång av planen görs med eleverna på klassrådsmöte och elevrådsmöte.
- Föräldrar har möjlighet att skicka synpunkter till rektor eller sin föräldrarådsrepresentant innan onsdagen den 13 oktober då det är föräldrarådsmöte och rektor går igenom den på mötet. De kan också ringa direkt till rektor innan onsdagen den 13 oktober.
- Genomgång med personal görs på deras arbetsplatsträff i vecka 41. Fredagen den 15 oktober ska planen vara fastställd och läggas ut på edwise, skolans hemsida samt på skolans app. Planen finns efter det uppsatt i varje klassrum och fritidshem. Rektor och lärare går igenom den med varje klass. Repetition gör läraren med respektive klass varje termin. Uppföljning av arbetet med planen görs efter höstterminen och utvärdering av arbetet med den efter läsårets slut.

Vad gör vi om något händer?

Anmälningsskyldighet

Förskollärare, lärare och annan personal i förskolan och skolan måste anmäla kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier som personalen får kännedom om och som sker i samband med förskolans eller skolans verksamhet. Anmälan ska göras till rektor. Rektorn måste i sin tur anmäla vidare till huvudman. Skyldigheten att anmäla gäller oberoende av hur personalen får reda på kränkningen. Det kan till exempel handla om att ett barn eller en elev berättar om en kränkning för någon i personalen eller att hen själv ser eller hör något som kan vara en kränkning.

Källa: 6 kapitlet 10 § skollagen, Skolinspektionens beslut med diarienummer 2011:1859 och Skolinspektionens beslut med diarienummer 2018:5136.

Du som arbetar i verksamheten ska skyndsamt anmäla om ett barn eller en elev kan ha blivit utsatt för kränkande behandling.

- Förskollärare, lärare eller annan personal ska anmäla till rektorn.
- Rektorn ska i sin tur anmäla till huvudmannen.
- Om du arbetar i en pedagogisk verksamhet som inte är en skolenhet eller förskoleenhet, t ex öppen förskola och fritidshem, ska huvudmannen utse en medarbetare som tar emot anmälan.

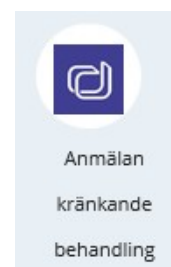
Du ska anmäla inte bara när du får kännedom om kränkande behandling, utan även om du själv uppmärksammar en händelse som kan vara kränkande. Gör ingen värdering av allvaret i händelsen före anmälan. Det kan göras så snabbt som möjligt efteråt. Tänk på att yngre barn inte alltid kan förmedla sina känslor på samma sätt som äldre barn och vuxna.

Arbetsgång vid kränkande behandling

All misstanke gällande kränkande behandling (barn/elev-barn/elev, vuxen-barn/elev, barn/elev-vuxen) ska skyndsamt anmälas.

Hela processen: anmälan, åtgärder, uppföljning, godkännande av rektor och huvudman sker i det digitala verktyget KB-process, Drafit.

Anmälan om kränkande behandling i KB-process görs via ikonen kränkande behandling under fliken favoriter på EmmaNet.

Dokumentationen i KB-process ska ge svar på frågorna:

- När hände det?
- Var hände det?
- Vilka var inblandade?
- Vad var det som hände?
- Hur agerar vi? Åtgärder?
- Vad gör vi för att förhindra att det händer igen?
- **Rektor** ansvarar även för att dokumentera när uppföljning skall ske.
- **Huvudman** följer kontinuerligt alla enheters anmälningar vid bildningsnämndens möte.

Rutin för hur vårdnadshavare/barn/elev går tillväga för att rapportera när ett barn/elev upplever eller får kännedom om kränkande behandling

- Vänd er i första hand till berörd personal för enkelhetens och snabbhetens skull.
- Till rektor/chef för enheten.
- Förvaltningschef.

Synpunkter och klagomål

Barn/elever och vårdnadshavare kan lämna synpunkter/klagomål kring situationen på förskolor/skolor/övriga verksamheter inom bildningsförvaltningen i Emmaboda kommun på följande sätt.

- Vänd er i första hand till berörd personal för enkelhetens och snabbhetens skull.
- Till rektor/chef för enheten.
- Via Emmaboda kommuns hemsida under Rutiner för Synpunkts- och klagomålshantering på förskolor, skolor och övrig verksamhet inom bildningsförvaltningen.

Definitioner

Diskriminering

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och missgynnandet har samband med:

- Kön
- Könsidentitet eller könsuttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionsnedsättning,
- Sexuell läggning
- Ålder

Diskriminering kan till exempel ske genom skolans regler, dokument eller rutiner. En elev kan också bli diskriminerad om eleven blir särbehandlad på grund av t ex en förälders eller syskons sexuella läggning, funktionshinder eller dylikt.

Diskrimineringslagen 1 kap 4§

4 § I denna lag avses med diskriminering

1. direkt diskriminering: att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder,

2. indirekt diskriminering: att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringsätt som framstår som neutralt men som kan komma att särskilt missgynna personer med visst kön, viss könsöverskridande identitet eller uttryck, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, viss funktionsnedsättning, viss sexuell läggning eller viss ålder, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringsättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet,

3. bristande tillgänglighet: att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäligen utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till

- de ekonomiska och praktiska förutsättningarna,
- varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde, samt
- andra omständigheter av betydelse,

4. trakasserier: ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning,

funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder,

5. sexuella trakasserier: ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet,

6. instruktioner att diskriminera: order eller instruktioner att diskriminera någon på ett sätt som avses i 1-5 och som lämnas åt någon som står i lydnads- eller beroendeförhållande till den som lämnar ordern eller instruktionen eller som gentemot denna åtagit sig att fullgöra ett uppdrag.

Lag (2014:958)

Diskrimineringslagen 1 kap 5§

Kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder

5 § I denna lag avses med

1. kön: att någon är kvinna eller man,
2. könsöverskridande identitet eller uttryck: att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön,
3. etnisk tillhörighet: nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande,
4. funktionsnedsättning: varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå,
5. sexuell läggning: homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning, och
6. ålder: uppnådd levnadslängd.

Även den som avser att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet omfattas av diskrimineringsgrunden kön.

Lag (2014:958)

Källor

<https://www.skolverket.se/skolutveckling/inspiration-och-stod-i-arbetet/stod-i-arbetet/koll-pa-studiero/framja-studiero-genom-att-motverka-krankande-behandling-och-diskriminering>

<https://www.do.se/om-diskriminering/>

<https://www.emmaboda.se/utbildning--barnomsorg/synpunkter-och-klagomal-in-om-bildningsforvaltningen.html>

Emmaboda kommun

Box 54, 361 21 EMMABODA

Växel 0471-24 90 00

kommunen@emmaboda.se, www.emmaboda.se